

at redde den højtærede Landbrugsminister ud af Kniben. Vi maa jo have en Løsning paa Sagen. Vi staar nu her den 23. Marts og har kun 8 Dage tilbage. Hvis Lovforslaget ikke bliver vedtaget, ja, hvad skal der saa ske, saa skal Ejendommene sælges. Mælken derude skulde man jo have til det eventuelle Forsøgsmælkeri, og jeg sagde dertil, at Mælken vilde blive dyr. Jeg tror ganske sikkert, at den vilde blive endogsaa meget dyr. Men naar der ikke bliver sat nogen Besætning derud, kan jeg forsone mig noget dermed, saa risikerer vi dog ikke saa meget, og det glæder mig at høre, at den Hestebesætning, der er, kan blive derude, og at de Folk, der sidder der som Forpagtere — ja, jeg kender ikke de Herrer —, kan blive derude. Det vil være en Borgen for, at vi ikke render os en Staver i Livet. Men jeg kan dog ikke komme bort fra den Anskuelse, at det er uheldigt, at Staten giver sig til at drive Landbrug, og det er uhyre uheldigt og lidet hensynsfuldt, at den højtærede Landbrugsminister kommer til Rigsdagen i det yderste Øjeblik med en Lov, som vi skal vedtage paa Dag og Time.

Harald Jensen: Jeg skal ikke nægte, at de Udtalelser, der fremkom fra det ærede 11te kongevalgte Medlem (Bojsen), forbavsede mig i overordentlig Grad. Det ærede Medlem talte om det Princip, at Staten, Samfundet ikke skulde beskæftige sig med at drive Landejendomme, og det ærede Medlem udtalte sig meget bestemt derimod. Jeg erindrer fra min Ungdom, at det ærede Medlem udarbejdede en Plan netop over, hvorledes Samfundet skulde drive større Landejendomme, hvorledes de netop kunde drives hensigtsmæssigt og godt af Samfundet i socialistisk Fællesdrift. Jeg ved, at den Plan, det ærede Medlem den Gang udkastede, yderligere bestyrkede mig i den Tanke, at min Opfattelse af den socialistiske Statsdrift var rigtig, og det er med stor Skuffelse, næsten med Bedrøvelse, at jeg nu hører det ærede Medlem fornægte det ærede Medlem, som paa en Maade har været min Lærer, idet jeg som Byarbejder ikke kendte saa uhyre meget til Landbruget. Det ærede Medlem, der paa en Maade har paatrykt mig en Overbevisning, i hvert Fald styrket mig i min Overbevisning, forlader nu den Lære, som han selv har doceret, som det forekommer mig, paa en saa heldig Maade. Jeg husker meget godt Grundtrækkene i den Plan, det ærede Medlem udkastede,

nemlig at man skulde danne Landbrug, der, saa vidt jeg husker, strakte sig over en Kvadratmil, hvor Arbejderboligerne skulde ligge i Midten, hyggelige og hver forsynede med en lille Have og med Markerne liggende uden omkring denne Arbejderlandsby. Jeg husker det hele meget godt, og det gør mig inderlig ondt, at det ærede Medlem nu har skiftet Overbevisning. Det forekommer mig ganske urigtigt af ham først at paatrykke Folk en Overbevisning og saa siden sige, at denne Overbevisning ikke er rigtig.

Bojsen: Jeg maa naturligvis beklage, at jeg har haft en Elev, der er blevet saa stærkt skuffet, som det ærede Medlem er blevet. Jeg antager, at det, det ærede Medlem sigter til, er en Afhandling — den maa vel ligge et halvt Hundrede Aar tilbage i Tiden —, som har givet en Fremstilling af, hvorledes Socialisterne i Frankrig tænkte sig, at Landbruget skulde drives. Det er maaske det, det ærede Medlem har hørt om, og saa har han troet, at det var Betragtninger af mig, men det er det ærede Medlems eget Partis Betragtninger over, hvorledes de den Gang mente, at det skulde være. Det ærede Medlem har opfattet den Sag forkert. Jeg ved ikke af, at jeg nogen Sinde har ønsket, at Samfundet skulde drive hverken de store eller de smaa Ejendomme. Jeg tror tværtimod, at vi alle er tjente med, at den private Drift slutter sig sammen om Landbruget. Den Erfaring, vi har haft gennem det sidste Aarhundrede, beviser jo ogsaa, at det Fællesskab i Landbruget, som vi havde for over 100 Aar siden, aldeles ikke duede, men at netop det, at vi har faaet indført Selvejendomme i vort Landbrug, er en af de Løftestænger, som har bragt Landbruget op til den Højde, det nu har. Jeg vil udtale min Beklagelse over, at min fordums Elev, som det ærede Medlem kaldte sig, ikke bedre har fulgt mig siden, end han har gjort.

Vejstrup: Saavel det ærede kongevalgte Medlem, der sidst havde Ordet (Bojsen), som det ærede Medlem, der talte for det konservative Parti (Olufsen), gav Udtryk for den Tanke, at saaledes som Forholdene var i Øjeblikket, var der en gunstig Lejlighed for Staten til at afhænde Ejendomme. Jeg er principielt uenig med de Herrer. Det forekommer mig tværtimod, at det vilde være ganske urimeligt, om man nu gik hen og afhæn-